

Таким чином, аналіз понять «професійна готовність» та «професійна компетентність» дає можливість стверджувати, що дані поняття мають як спільні, так і відмінні характеристики. Схожість складної структури, когнітивного, операційного, мотиваційного аксіологічного компонентів у складі компетентності й готовності дає можливість припустити, що поняття «компетентність» і «готовність» співпадають у деяких аспектах. Проте, на нашу думку, зазначені поняття істотно відрізняються і не замінюють одне одного, оскільки готовність характеризується стійкою мотивацією, бажанням й налаштованістю на діяльність, а компетентність базується на досвіді. До того ж, дані поняття перебувають у тісному взаємозв'язку, адже готовність забезпечує базис для формування компетентності.

Список використаних джерел:

1. Крутецкий В.А. Основы педагогической психологии. – М. : Просвещение, 1972. – 255 с.
2. Кондрашова Л.В. Формуючий Потенціал навчання в сучасній вищій педагогічній школі // Рідна школа. – 2005. – № 8.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. / І.М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
4. Платонов К.К. Краткий словарь системы психологических понятий : [учеб. пособие для учеб. заведений проф.-технического образования] / К.К. Платонов. – М. : Высшая школа, 1984. – 174 с.
5. Бондаренко С.А. Формирование профессиональной готовности конкурентоспособного специалиста // Модернизация высшей школы : обеспечение качества профессионального образования : мат-лы Всерос. науч.-практ. конф. – Барнаул : Изд-во ААЭП, 2004. – Ч. 1. – 188 с.
6. Чаплак М. Сучасні тенденції формування професійної компетентності майбутніх педагогів [Електронний ресурс] / М. Чаплак, С. Котова // Современные вопросы мировой науки : материалы конференции. – 2010. – Режим доступа : <http://www.rusnauka.com>.
7. Зеер Э.Ф., Шахматова О.Н., Шепель В.М. Человековедческая компетентность менеджера. Управленческая антропология. – М. : Народное образование 1999. – 156.
8. Татур Ю.Г. Компетентность в структуре модели качества подготовки специалиста / Ю.Г. Татур // Высшее образование сегодня. – 2004. – № 3. – С. 21.

Рацул О.А.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Кіровоградський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка*

ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД ДО СИСТЕМНОГО РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ

Той факт, що в навчально-виховному процесі необхідний індивідуальний підхід до майбутніх соціальних педагогів, не підлягає сумніву. Найефективніші способи індивідуалізації закладено саме в колективних формах роботи майбутніх соціальних педагогів, у розвитку засад самостійності й самоврядування студентського колективу, оскільки саме в колективі й завдяки йому можуть бути створені найсприятливіші умови для всебічного розвитку особистості кожного майбутнього соціального педагога. Ці основоположні, неминущі, за своєю науковою та практичною значимістю, положення, вочевидь, мають

ураховуватися і при розв'язанні психологічних проблем системного розвитку ІК майбутніх соціальних педагогів.

До комплексу психологічних проблем, які детермінують процес системного розвитку ІК майбутніх соціальних педагогів, належать: подолання своєрідного психологічного бар'єру під час використання ІКТ із навчальною метою, а також необхідність докласти чималих зусиль для оволодіння новою, досить складною та своєрідною технікою; розроблення цілісної психолого-педагогічної концепції навчання за допомогою використання ІКТ у навчальному процесі; визначення мети в реалізації завдань системного розвитку ІК майбутніх соціальних педагогів за допомогою використання ІКТ у навчальному процесі з різних навчальних дисциплін як природничого, так і гуманітарного циклів; з'ясування психологічних особливостей і доцільності спілкування майбутніх соціальних педагогів за допомогою ІКТ і розроблення на цьому ґрунті аргументованих рекомендацій про раціональний режим роботи з ІКТ.

Провідним підходом у дослідженні психологічних засад системного розвитку ІК майбутніх соціальних педагогів вважаємо діяльнісний підхід. Ключовими поняттями, котрі визначають цей підхід до системного розвитку ІК майбутніх соціальних педагогів, є терміни «мотив» і «мета». Відповідно, мотив детермінує потребу, котра спонукає до діяльності. У свою чергу, мета характеризує предмет, на котрий цю діяльність спрямовано.

З метою розв'язання важливого психологічного завдання побудови навчальних програм щодо етапу засвоєння навчального матеріалу висловлюємо надзвичайно корисні пропозиції установити необхідні рівні такого засвоєння. Так, зокрема, було виокремлено чотири можливих рівня навченості: 1) впізнавання об'єктів і явищ за їх ознаками; 2) репродуктивна діяльність із відтворення інформації про вивчений об'єкт або явище із можливістю аналізу її сенсу та властивостей; 3) використання знань для продуктивної практичної діяльності за раніше засвоєним зразком; 4) продуктивна діяльність, зв'язана з використанням засвоєної інформації для пошуку нових шляхів розв'язання тих чи тих завдань за межами того класу явищ, в якому відбувалося формування знань.

Корисність виокремлення зазначених рівнів полягає в тому, що це дозволяє ще більше конкретизувати цілі й намітити критерії оцінювання досягнутих результатів навчання. Водночас підкреслено той факт, що саме в такій конкретизації, відповідно до цілей та результатів, і полягає основний критерій доцільності використання ІКТ і педагогічних технологій у процесі системного розвитку ІК майбутніх соціальних педагогів.

Під час розгляду діяльності майбутніх соціальних педагогів в аспекті діяльнісного підходу до системного розвитку їх ІК пропонується розподілити таку діяльність на основну й допоміжну. Основна діяльність майбутніх соціальних педагогів зв'язана з оволодінням ними знаннями, вміннями, навичками, формуванням світоглядних, поведінкових і творчих якостей їх особистості. Така діяльність не може бути передана за допомогою комп'ютера, оскільки будь-які знання й уміння людини в кінцевому підсумку є продуктом її особистої діяльності. Натомість допоміжна діяльність (пошук необхідної інформації, створення умов для виконання основної діяльності тощо), котра прямо не стосується процесу засвоєння й не зв'язана зі змінами цілей навчання та його змісту, може бути передана за допомогою комп'ютера, оскільки це приведе до економії сил і часу майбутніх соціальних педагогів. Отже, це дозволить їм із більшою продуктивністю виконувати основну діяльність.

Водночас неабиякої актуальності набуває потреба розв'язання пласту серйозних психологічних проблем системного розвитку ІК майбутніх соціальних педагогів, зв'язаного з поглибленим розглядом базової категорії суспільних наук «спілкування». У цьому аспекті слід дослідити, як змінюється традиційний

процес спілкування викладача з майбутніми соціальними педагогами і самих майбутніх соціальних педагогів один з одним в умовах інформатизації навчання. Крім того, слід зробити акцент на виховній функції спілкування як на найзагальнішій і соціально найзначущішій функції під час системного розвитку ІК майбутніх соціальних педагогів, оскільки саме у процесі взаємодії з іншими людьми людський індивід формується як особистість.

Тесленков О.Ю.

аспірант,

*Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського*

САМОРОЗВИТОК МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ПЕРІОД НАВЧАННЯ

В умовах сьогодення проблема саморозвитку особистості набуває особливої актуальності і стає одним із найважливіших напрямків сучасних наукових досліджень. Теорія саморозвитку особистості представлена в концепціях зарубіжних (З. Фрейд, А. Адлер, К. Юнг, А. Маслоу, К. Роджерс, Е. Еріксон, К. Хорні, Р. Бернс) та вітчизняних психологів (В. Асєєв, Б. Ананьєв, Г. Балл, Л. Божович, В. Мясіщев, В. Петровський, Д. Узнадзе, А. Асмолов, Д. Леонтєв, Р. Грановська, В. Столін та ін.). У галузі педагогіки питанням професійного розвитку та саморозвитку майбутнього вчителя присвячені наукові праці багатьох дослідників (Ш. Амонашвілі, В. Кан-Калик, І. Зязюн, Л. Рувинський, С. Кондратьєва, П. Підкасистий, Л. Митіна, О. Пехота, Н. Кічук, Є. Клімова, А. Маркова, С. Смирнова та ін.). Сучасні дефініції саморозвитку людини як особистості подано у роботах (Н. Крилової, Л. Кулікової, О. Газмана, В. Маралова, І. Шаршова та ін.).

Так, Л. Кулікова визначає саморозвиток як цілеспрямовану багатоаспектну самозміну особистості, яка служить метою її максимального духовно-морального і діяльнісно-практичного самозбагачення, і саморозгортання; самостійне вибудовування себе для продуктивної самореалізації у мінливих умовах та успішного здійснення свого соціального призначення [1, с. 294].

В. Маралов саморозвиток розуміє як специфічний процес, який розгортається в часі і просторі життєдіяльності людини. Вчений описує саморозвиток через процеси самоствердження, самовдосконалення, самоактуалізації, визначаючи при цьому механізми саморозвитку: самоприйняття і самопрогнозування [2].

Практика показує, що молодий вчитель відчуває розбіжність та відсутність єдності між системою професійної підготовки та індивідуальним характером власної праці, яка потребує не тільки оволодіння новітніми педагогічними засобами, методами, технологіями, але й здібністю зорієнтуватися в педагогічній діяльності на основі суб'єктивної позиції, вміння зробити правильний, адекватний вибір. Тому особливо значущим постає питання про включення в процес педагогічної підготовки вчителя механізмів його саморозвитку, спрямованого на самозміну та самоперетворення себе.

Варто зазначити, що саморозвиток починається з активізації потребнісно-мотиваційної сфери особистості. Насамперед, майбутні вчителі повинні усвідомити свою обрану професію. Мотиви вибору професії найчастіше визначають і мотиви навчання майбутніх вчителів в педагогічному закладі (особиста та громадська значущість, прагнення до самовдосконалення,